

EEN LEEG POTJE JAM

Tragikomedie in vijf taferelen

door

JOOP CARREE

TONEELUITGEVERIJ VINK B.V.
(Grimas Theatergrime verkoop)
Tel: 072 - 5 11 24 07
E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl
Website: www.toneeluitgeverijvink.nl

VOORWAARDEN

Alle amateurverenigingen die het stuk: **EEN LEEG POTJE JAM** gaan opvoeren, dienen in alle programmaboekjes, posters, advertenties en eventuele andere publicaties de volledige naam van de oorspronkelijke auteur: **JOOP CARREE** te vermelden.

De naam van de auteur moet verschijnen op een aparte regel, waar geen andere naam wordt genoemd.

Direct daarop volgend de titel van het stuk.

De naam van de auteur mag niet minder groot zijn dan 50% van de lettergrootte van de titel.

U dient tevens te vermelden dat u deze opvoering mag geven met speciale toestemming van het I.B.V.A. Holland bv te Alkmaar.

Copyright: © Anco Entertainment bv - Toneeluitgeverij Vink bv

Internet: www.toneeluitgeverijvink.nl

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, verfilming, video opname, internet vertoning (youtube e.d.) of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Het is niet toegestaan de tekst te wijzigen en/of te bewerken zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Vergunning tot opvoering van dit toneelwerk moet worden aangevraagd bij het Auteursrechtenbureau **I.B.V.A. HOLLAND bv**

Postbus 363

1800 AJ Alkmaar

Telefoon 072 - 5112135

Website: www.ibva.nl

Email: info@ibva.nl

ING bank: 81356 – IBAN: NL08INGB0000081356 BIC: INGBNL2A

Geen enkele andere instantie dan het IBVA heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

Auteursrechten betekenen het honorarium (loon!) voor de auteur van wiens werk door u gebruik wordt gemaakt!

Auteursrechten moeten betaald worden voor elke voorstelling, dus ook voor try-outs, voorstellingen in/voor zorginstellingen, scholen e.d.

Vergunning tot opvoering:

1. Aankoop van minimaal **6** tekstboekjes bij de uitgever.
2. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart (tevens bewijs van aankoop), met uw gegevens, naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
3. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Vergunning tot HER-opvoering(en):

1. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart met uw gegevens naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
2. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Opvoeringen zonder vergunning zijn niet toegestaan en strafbaar op grond van de Auteurswet 1912. Zij worden gerechtelijk vervolgd, terwijl de geldende rechten met 100% worden verhoogd. Het tarief wordt met 20% verhoogd voor opvoeringen waarvoor geen toestemming werd aangevraagd binnen drie weken voorafgaand aan de voorstelling.

Het is verboden gebruik te maken van gekregen, geleende, gehuurde of van anderen dan de uitgever gekochte tekstboekjes.

**Rechten BELGIË: Toneelfonds JANSSENS, afd. Auteursrechten,
Te Boelaerlei 107 - 2140 Bght ANTWERPEN Telefoon (03)3.66.44.00.
Geen enkele andere instantie heeft de bevoegdheid genoemde rechten
van u te claimen, of te innen.**

PERSONEN:

Peter Feenstra - vader

Lucia Feenstra - moeder

John Feenstra - zoon

Lia - verloofde van John

Willem - huismeester

Agaath - werkster

DECOR:

Een schemerig verlicht toneel. Goed gemeubileerde huiskamer. Op de achtergrond een glazen wand met uitzicht op een terras en daarachter een tuin. Links twee deuren, één naar de keuken en één naar de hal. De hal is toegang tot een niet zichtbare buitendeur. Rechts deur van logeerkamer.

EERSTE TAFEREEL

De jongen, John, en het meisje, Lia, nemen vrijend afscheid van elkaar op het terras. Door het heen en weer geloop van de beide geliefden is het niet duidelijk wie er thuisgebracht wordt. Na elke kus draait het paartje zodat er telkens een ander de kamer inkijkt.

De vader komt op van links, zwaait naar Lia en mompelt een groet voor John. Hij weifelt even en besluit dan een briefje te schrijven, bestemd voor John. Op dat moment is John zo gedraaid dat hij dit niet ziet.

John: Zie ik je morgen?

Lia: Als je naar mij toekomt en je houdt je ogen open, dan kun je me zien.

John: Grap! Een grap! Gillen op de late avond.

Lia: Doe niet zo flauw.

John: Waarom niet?

Lia: En trouwens, wat noem jij late avond? Als het meezit ben ik voor tien thuis.

John: Ja lieverd, ik moet studeren. Maar het is bijna achter de rug. *(Peter loopt naar de logeerkamer)*

Lia: Weet ik toch. Ik ga ook lekker vroeg naar bed. *(kus)* Dag.

John: *(loopt bij Lia vandaan)* Rijd je voorzichtig? *(kijkt met z'n hand boven z'n ogen naar binnen)* Hij is weg.

Lia: Nou en? *(weer vastpakken)*

John: Hij is weg. Gewoon naar z'n kamer. Zonder het licht aan te doen... *(korte pauze)*

Lia: Wat is het verschil tussen een verstuiking en een fractuur?

John: ?????? Eh... Dat er een R in de maand zit.

Lia: Wat zeg je nou? Een R in de maand? *(lacht)*

John: Ja, van fractuur...

Lia: Fractuur, gekkerd, ik zei factuur! Fractuur! De doktersrekening komt later.

John: Ja dat weet ik ook wel. Mag ik geen grapje maken op de late avond?

Lia: Jij moet hersenspecialist worden. Je bent knettergek.

John: Psycholoog is toch ook zoiets en dat moet ik wel worden met zo'n vrouw.

Lia: Wel, ga je veel geld verdienen dan?

John: Nee, om jouw beroepskronkel te kunnen volgen.

Lia: Nou ga ik voor straf naar m'n werk. Tot morgen.

John: Heb je morgen weer late dienst?

Lia: Ik heb drie dagen vrij. Ik ga winkelen, geld uitgeven. Als we straks getrouwd zijn mag dat niet meer.

John: Blijf je nog lang werken na ons trouwen?

Lia: Ja, ik hoop van wel. We hebben veel geld nodig, we gaan sparen.
Nou, ik ga naar huis. Vroeg naar bed, want het wordt een zware dag en ik heb te weinig personeel. Ik werk nu ook met uitzendkrachten.
Zonder zendmachtiging.

Joop: Veel patiënten?

Lia: Nogal ja, eenentwintig. Alle bedden zijn bezet.

John: Allemaal operatiepatiënten?

Lia: Ja, een paar lopende.

Joop: Hoe kun je het?

Lia: Ik ben een vrouw.

John: Ga weg!! (*vastpakken*)

Lia: Nee, ik bedoel dat mannen een beetje hypochondrischer zijn.
Vrouwen kunnen er geloof ik beter tegen.

John: Het leven van een vrouw is zwaarder. Zij kunnen inderdaad meer verdragen.

Lia: Mannen hebben ook wel iets, al kan ik niet zo gauw verzinnen wat.

John: Ze zijn sterker.

Lia: Dus zouden ze beter tegen zieken en ongelukkigen moeten kunnen.
Maar over het algemeen zijn mannen kleinzieliger dan vrouwen.
Tijdens mijn opleiding haalden we in de nachtdienst op intensive care wel eens een geintje uit: We maakten ons flink op, liepen sexy rond en keken dan op de monitor wie daar het meest opgewonden van raakte.

John: Nee toch zeker,... hebben jullie dat gedaan?

Lia: Ja, stom, hè? We waren 21 jaar, dus wat wil je. Maar als mannen het ontdekten, deden ze zielig. Vrouwen vonden het wel leuk.

John: Je hebt zeker wel vaak gewonnen?

Lia: Kijk, dat vind ik nou een compliment. Daarom hou ik van je. Je weet het op zo'n manier te zeggen dat het nooit afgezaagd klinkt.

John: Ik houd van je.

Lia: Ik van jou ook... Maar nu ga ik naar huis, anders moet ik straks met zwangerschapsverlof en dan liggen die eenentwintig stumperds daar helemaal alleen overgeleverd aan de uitzendkrachten. (*zij kussen elkaar, maar nu erg innig. Samen lopen zij even van de deur weg. Zij trekken elkaar steeds naar het huis toe. Uiteindelijk gaat John naar binnen. Hij doet het licht aan en leest: (het briefje van zijn vader)*)

John: "Wanneer je mij morgen thuis ziet komen, weet je dat ik niet thuis was vannacht." Wat krijgen we nu weer? (*leest weer*) "Wanneer je mij morgen thuis ziet komen, weet je dat ik niet thuis was vannacht." Ik zag m'n vader toch net langskomen? Ik weet zeker dat hij in z'n kamer ligt te slapen. Maar nee, ik zie hem morgen thuiskomen! Het staat hier echt. (*leest weer, maar nu voor zichzelf*)

Lucia: (*komt uit haar slaapkamer (rechts)*) Wat lees je daar, een brief van Lia?

John: Ja, wilt u weten wat er in staat?

Lucia: Toe nou... hoe kom je erbij?

John: Maar ik wil het graag. Ik wil weten of andere mensen dit kunnen begrijpen. (*doet of hij leest*) "Iemand die bij een uitzendbureau werkt heeft geen zendmachtiging."

Lucia: Bij een uitzendbureau? Oh ja... (*lacht*) Gekke griet.

John: Vindt u haar echt gek?

Lucia: Ja, heerlijk, knotsgek, te gek zal ik maar zeggen. En ik hoop dat ze gek genoeg is om jou gelukkig te maken.

John: Dat lukt haar wel. Ik houd echt van haar.

Lucia: Ik hoop dat jullie niet, net als wij, uit elkaar groeien.

John: Oh, dat is een inzinking. Pa houdt heus wel van u. En Lia en ik groeien nog wel naar elkaar.

Lucia: (*moedeloos*) Jongen, je weet niet alles... Wij zijn vannacht ook weer bezig te bewijzen dat we het nog helemaal maken. Je vader slaapt bij een vriendin, en ik ben met een ander op vakantie.

John: Is die... ander op uw kamer?

Lucia: Nee, ik ben weg. Niet thuis. Op vakantie. Een paar dagen in een hotel. En je vader weet het.

John: Weet wat?

Lucia: Je vader weet dat ik in een hotelletje zit.

John: Hij weet dus niet, dat u niet in een hotelletje zit? (*John kijkt naar logeerkamer*)

Lucia: Nee, natuurlijk! En als hij het ooit te weten komt, ... weet hij het van jou.

John: Ja maar, mam, dat is toch te gek...

Lucia: Dat weet ik, lieve jongen. Ik had in m'n kamer moeten blijven en jou niet lastig moeten vallen. Maar ik wilde zo graag even met iemand praten. Je vader belde gisteren op, dat hij een paar dagen weg bleef. Ik zei: "dat is goed, dan ga ik met Gérard een poosje op stap".

John: Gérard?????

Lucia: Ja, Gérard. (*triest*) Mooie naam, hè?

John: Prachtig! Ik wou dat ik zo heette.

Lucia: Alsjeblieft, John...

John: Alsjeblieft.....Mam, dit is toch te gek. De kinderen worden de DUPE hoor. Als ouders uit elkaar drijven, worden de kinderen de dupe, en niet de oplossing van het probleem.

Lucia: Jij wordt niet de dupe. Dit is iets tussen je vader en mij. Maar ik mag toch wel even met je praten?

John: Ja, maar ik mag het niet met pa bespreken.

Lucia: Als je dat ooit zou durven! Als je een keer tegen je vader zou vertellen dat...

John: Moet ik dat allemaal in mijn eentje verwerken?

Lucia: In je eentje? In je eentje? Je hebt Lia toch?

John: Je hebt Lia toch? Moet ik dan aan Lia vertellen; mijn vader heeft een verhouding met iemand en nu doet mijn moeder net of ze ook iemand heeft. Nu sluit zij zich op in haar kamer en zorgt dat niemand haar ziet. Na een paar dagen komt ze weer tevoorschijn en zegt: "Ik heb 'n paar dagen met Gérard in een hotelletje gezeten..." Gérard!!!! Gérard, wie is dat eigenlijk?

Lucia: Dat weet ik niet. Die bestaat helemaal niet.

John: Wat????? Er is helemaal niemand die Gérard heet?

Lucia: Ja zeker wel, Gérard Philippe bijvoorbeeld.

John: Ma, schei uit! Ik ben de zoon. Je draait het gewoon om. Ik sta u de les te lezen en u neemt mij in de maling.

Lucia: Ik neem je niet in de maling. Er is in mijn leven geen Gérard, dat is een naam die mij zo maar inviel op het moment dat je vader belde.

John: Nou ja, ik bedoelde het ook eigenlijk niet zo. Als vaders en moeders scheiden, verliezen de kinderen het vertrouwen...

Lucia: *(valt John in de rede)* Wij gaan niet scheiden!

John: Dan niet... Langs elkaar heen leven dan. Maar dan wil ik daar niet de dupe van worden. En niet de vrede-stichter, niet jullie biechtvader. Ik ben het kind. Het kind van de rekening. Niet de rekening van het kind.

Lucia: Maar wij zijn juist bij elkaar gebleven voor jou omdat jij dan een vader en een moeder hebt.

John: Goed, maar laat mij dan niet proberen om het op te lossen.

(hier valt een stilte. De moeder en de zoon kijken recht vooruit de zaal in, dan naar de grond, dan elkaar aan. Op het moment dat hun blikken elkaar raken, zeggen beiden tegelijk)

John en Lucia: Sorry. *(zij lachen, omhelzen en kussen elkaar)*

John: Ik ga nog even aan mijn tentamen werken.

Lucia: Dat is goed, John, ik neem een sherry en dan ga ik slapen. Welterusten, jongen.

John: Welterusten, mam.

Lucia: O ja, John, er moeten kilometers gemaakt worden. Je vader is niet op zijn achterhoofd gevallen.

John: Kilometers kun je niet maken, die liggen op je weg.

Lucia: Je begrijpt me niet, ik bedoel op de teller.

John: Wees een beetje duidelijker. Gaat het over de auto?

Lucia: Ja... Je vader kijkt wel eens naar mijn auto, dus zou hij kunnen zien dat er bijna niet mee gereden wordt.

John: Nou, dat is toch juist goed.... Dan kun je toch zeggen dat een of andere vriend je gehaald heeft.

Lucia: Dat is een goeie... Maar ik bedoelde dat jij mijn wagen moet gebruiken als je met Lia op stap gaat. Het is zo armoedig als je altijd met haar mee rijdt.

John: Ik krijg af en toe een kleine bijdrage van pa...

Lucia: Is dat een hint?

John: Nee, en ik heb ook mijn studiefinanciering, dus...

Lucia: Hier, pak aan, chanteur.

John: Dat bedoelde ik echt niet, maar wij studenten kunnen altijd een opsteker gebruiken, ... dank je wel.

Lucia: Nou ga ik slapen, ... of zal ik nog een sherry'tje nemen?

John: Welterusten, ma.

Lucia: Dat van dat gehaald en gebracht worden met mijn vriend z'n auto is een goeie. Ik weet wel iemand die dat een keertje wil doen. Als je vader thuis is, ik bedoel dat hij dan ziet dat ik instap of uitstap zonder dat hij ziet dat Leny achter het stuur zit.

John: Ik wil nog even wat studeren, ma.

Lucia: Hè, ik vind het nou juist zo fijn dat je mee verzint in het plan van je vader en moeder.

John: Schei uit zeg. Straks heb ik het verzonnen om te scheiden en bij elkaar te blijven.

Lucia: We scheiden niet, we blijven juist bij elkaar, voor jou.

John: Weet ik, maar of ik daar nou zo gelukkig mee ben weet ik niet.

Lucia: Jij bent gelukkig. Wij kunnen toch goed met elkaar overweg?

John: Om... Wij gaan goed met elkaar om.

Lucia: O ja, overweg is bij het spoor.... Sorry hoor, ik ben in de war. Die toestand met pappa Peter.

John: "Papa Peter", zo heet hij allang niet meer. Dat zei ik toen ik twee was.

Lucia: Toch komen we nooit los van elkaar. Jij bent de zoon, Peter is je vader en ik ben je moeder.

John: Schei nou uit, ma. Ik wil studeren. Gek word ik ervan. Ik wil best respect voor jullie hebben, maar hier krijg ik een punthoofd van.

Lucia: Je bent gewoon kwaad op ons.

John: Nee (*kwaad*) ik ben niet kwaad. (*hij schreeuwt zo hard dat hij aan de deur van de logeerkamer gaat luisteren. Ze neemt nog een sherry, blijft nog even dralen, kijken naar John, nippen aan glaasje, dan af. John leest. Het wordt langzaam donker en John valt in slaap. In het*

donker wordt de ontbijttafel op gereden, voor John zijn neus, dus die zit aan de ontbijttafel te eten wanneer het weer licht wordt)

EINDE EERSTE TAFEREEL

TWEEDE TAFEREEL

De volgende morgen. Gedekte tafel met ontbijt toegevoegd aan het interieur. Zonlicht op het terras en in de tuin. John zit met de krant naast zich op tafel en eet. De vader komt met koffer, tas en overjas (duidelijk van buiten) via de tuin op.

Peter: Hallo, John. *(kijkt rond)*

John: Dag, pa, prettige reis gehad?

Peter: Stik.

John: *(plagend)* Wat nou? Wat krijgen we nou, pa? En dat op mijn nuchtere maag.

Peter: Die zal niet zo nuchter meer zijn. Je zit flink te schransen.

John: Als u niet meer scheldt, krijgt u ook een boterham. U komt toch van...?

Peter: Is je moeder thuis?

John: Uw vrouw zit in een hotelletje met Gérard.

Peter: Dat weet ik, maar het zou toch kunnen dat zij al thuis was.

John: Nee, u had gewoon binnen kunnen komen. *(gebaren naar de logeerkamer)*

Peter: Ik ben net thuisgekomen. Ik heb mijn koffer neergezet en ik heb een boterham van jou gepikt. *(pakt een boterham)* En jam hoef ik er niet op te doen want het potje is wederom leeg.

John: Dan neemt u gewoon een nieuw potje. *(tilt het potje op, laat het zien en zet het weer terug)*

Peter: En een kopje thee. *(drinkt snel de thee van John op)*

John: Heb je het bed opgemaakt? Als ma straks thuiskomt, ziet ze het.

Peter: Ik heb in de stoel zitten slapen. Expres het bed niet aangeraakt. Als je moeder iets gedaan heeft met het bed, zou ze het merken.

John: Wat zou ze kunnen doen met het bed? Scherp zetten zodat je er doorzakt of zo?

Peter: Al zou ze maar een draad wit garen tussen de lakens leggen die ik niet zou zien. Nee jongen, als ze merkt dat ik hier heb geslapen dan eh, dan weet ze dat van jou. En dan ben je nog niet jarig!

John: Wacht even, pa, met schelden. U moet mij troosten hoor, ik ben je zoon.

Peter: Natuurlijk, natuurlijk, *(denkt dat hij de hint begrijpt)* hier valuta's. *(geeft John een bankbiljet)*

John: Afkoopsom.

Peter: Je hebt er toch niets van overgehouden? We hebben je toch een gezonde opvoeding gegeven...? We zijn op elkaar uitgekeken, dan ga je zoeken... Ik vind het niet erg dat je moeder op stap gaat. Ik vind...

(stilte) ik speel het spel eigenlijk voor haar mee.

John: Voor haar mee...? Voor ma...?

Peter: Ja, vind je dat gek. We hebben een goed huwelijk gehad en aan het eind hebben we gezegd, zo dat was dat. Voordat we nu te erge ruzie krijgen, gaan we allebei onze eigen weg... Twee vrijgezellen in één huis, met een zoon!

John: En nu moet ik tegen ma vertellen dat het u aardig lukt.

Peter: Als je vindt dat je dan liegt en je wilt dat niet, zeg je gewoon niets. Je hoeft mij toch niet gezien te hebben? Misschien was je al weg toen ik thuiskwam en mijn spullen neerzette. En als je er helemaal niets mee te maken wilt hebben, wil ik het geld ook nog wel terugnemen.

John: Nou ja, ik wil er wel iets mee te maken hebben. Kan ik Lia eens een tank benzine geven. *(er wordt aan de voordeur gebeld en met een sleutel van buitenaf opengedaan)* Daar is iemand, pa.

Peter: Oh, wegwezen, dat is Agaath. *(pakt hoed en jas)* Als die mij hier ziet, kan ik net zo goed op de tv een bericht laten uitzenden dat ik thuis was. *(de volgende scènes worden gespeeld, met een arm onder en een arm boven het hoofd gebogen, zodat het lijkt op de omlijsting van een tv-scherm)*

John: Dat lijkt me leuk in het nieuws. *(speelt tv-omroeper)* De heer Peter Feenstra heeft vannacht thuis geslapen.

Peter: Nee man, ik bedoel de geheimhouding.

John: *(plaagt)* Wat zou het nieuws een kijkdichtheid hebben.

Peter: Nee, sufferd, ik bedoel net zo goed.

John: Wat, net zo goed?

Peter: Ik had het net zo goed in de krant kunnen laten zetten...

Als u het hele stuk wilt lezen dan kunt u via www.toneeluitgeverijvink.nl de tekst bestellen en toevoegen aan uw zichtzending.

Voor advies of vragen helpen wij u graag.

 info@toneeluitgeverijvink.nl

 072 5112407

“Samenspelen” is ons motto